

УДК 330.341.1

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

©2018 КРАВЧУК А. В., ПЕРЕРВА П. Г.

УДК 330.341.1

Кравчук А. В., Перерва П. Г. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств України

Метою статті є аналіз і дослідження сучасного стану та перспектив розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств України, визначення тенденцій розвитку та стану їх інноваційної активності. Обґрунтовано актуальність питання активізації та підтримки інноваційної активності на вітчизняних підприємствах, а також актуальність дослідження та аналізу стану інноваційного середовища у зв'язку з його постійною динамічністю. Досліджено показники впровадження інновацій на промислових підприємствах; загальний обсяг витрат підприємств за напрямками інноваційної діяльності; кількість інноваційно активних підприємств та інноваційна діяльність промислових підприємств за регіонами України; джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств; основні країни – інвестори в економіку України; карта індустріальних парків України та динаміка зростання їх кількості. Визначено позитивні та негативні тенденції розвитку інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та висвітлено сучасні проблемні питання, що перешкоджають її активізації.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційна активність, інновації, сучасний стан, промислові підприємства.

Рис.: 10. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 10.

Кравчук Аліна Василівна – аспірантка кафедри організації виробництва та управління персоналом, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: alina.kravchuk1601@gmail.com

Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: pgpererva@gmail.com

УДК 330.341.1

UDC 330.341.1

Кравчук А. В., Перерва П. Г. Современное состояние и перспективы развития инновационной деятельности промышленных предприятий Украины

Kravchuk A. V., Pererva P. G. The Current Status and Prospects of Development of Innovative Activity of Industrial Enterprises of Ukraine

Целью статьи является анализ и исследование современного состояния и перспектив развития инновационной деятельности промышленных предприятий Украины, определение тенденций развития и состояния их инновационной активности. Обоснована актуальность вопросов активизации и поддержки инновационной активности на отечественных предприятиях, а также актуальность исследования и анализа состояния инновационной среды в связи с ее постоянной динамичностью. Исследованы показатели внедрения инноваций на промышленных предприятиях; общий объем расходов предприятий по направлениям инновационной деятельности; количество инновационно активных предприятий и инновационная деятельность промышленных предприятий по регионам Украины; источники финансирования инновационной деятельности промышленных предприятий; основные страны – инвесторы в экономику Украины; карта индустриальных парков Украины и динамика роста их количества. Определены положительные и отрицательные тенденции развития инновационной деятельности отечественных предприятий и освещены современные проблемные вопросы, препятствующие ее активизации.

The article is aimed at analysis and research on the current status and prospects of development of innovative activity of industrial enterprises of Ukraine, definition of tendencies of development and condition of their innovative activity. The relevance of issues of activation and support of innovative activity at national enterprises is substantiated, as well as the urgency of research and analysis on the status of the innovation environment in connection with its constant dynamism. The authors explore the indicators of introduction of innovations at industrial enterprises; total expenditure of enterprises according to directions of innovations; number of innovative active enterprises and innovative activity of industrial enterprises by the regions of Ukraine; sources of financing of innovative activity of industrial enterprises; the main countries-investors in the economy of Ukraine; map of industrial parks of Ukraine and dynamics of growth of their number. Both the positive and the negative tendencies of development of innovative activity of national enterprises are defined and the modern problematic issues preventing its activation are highlighted.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационная активность, инновации, современное состояние, промышленные предприятия.

Keywords: innovative activity, innovations, current status, industrial enterprises.

Рис.: 10. **Табл.:** 3. **Библ.:** 10.

Fig.: 10. **Tbl.:** 3. **Bibl.:** 10.

Кравчук Алина Васильевна – аспирантка кафедры организации производства и управления персоналом, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» (ул. Кирпичева, 2, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: alina.kravchuk1601@gmail.com

Перерва Петр Григорьевич – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой организации производства и управления персоналом, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» (ул. Кирпичева, 2, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: pgpererva@gmail.com

Kravchuk Alina V. – Postgraduate Student of the Department of Organization of Production and Personnel Management, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)
E-mail: alina.kravchuk1601@gmail.com

Pererva Petro G. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Organization of Production and Personnel Management, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: pgpererva@gmail.com

Загальносвітова практика свідчить, що економічне благополуччя будь-якої держави залежить від рівня розвитку та стану інноваційного середовища країни, від її рівня технологій та інновацій, які визначають місце країни на світовому ринку. Економічний розвиток України неможливий без розвитку інноваційної діяльності (ІД), що робить актуальним питання активізації та підтримки інноваційної активності на вітчизняних підприємствах. Своєю чергою, розвиток інноваційної активності промислових підприємств є одним із основних шляхів підвищення конкурентоспроможності української продукції та економіки в цілому.

Питанню сучасного стану та перспектив розвитку інноваційного середовища українських підприємств приділяли увагу такі вчені, як О. Е. Сенічкіна [1], А. І. Федулова [2], О. Г. Ратушняк, О. Г. Лялюк [3], П. Г. Перерва [4] та ін., однак стан інноваційного середовища є динамічним і потребує постійного дослідження й аналізу для визначення його основних тенденцій і перспектив.

Метою статті є аналіз і дослідження сучасного стану та перспектив розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств України, визначення тенденцій розвитку та стану їх інноваційної активності.

Протягом останніх років відбувається критичне відставання економіки України від інших країн світу через використання не повною мірою її наукового, технологічного та інноваційного потенціалу. Так, за даними Державного комітету статистики, питома вага підприємств, що впроваджували інновації на промислових підприємствах у період 2000–2017 рр., є досить низькою (табл. 1).

Як видно з рис. 1, впродовж 18 років питома вага підприємств, що впроваджували інновації, постійно змінювалася. Так, з 2014 р. її показник поступово почав зростати, а у 2017 р. рівень даного показника зрівнявся з 2001 р., що свідчить про негативну тенденцію впровадження інновацій на підприємствах. Дані рис. 1 свідчать: найвищий рівень питомої ваги підприємств, що впроваджували інновації, був у 2016 р., що склало 16,6%.

Однак слід зауважити, що даний показник є досить низьким, враховуючи те, що інші 83,4% підприємств взагалі не займалися впровадженням інновацій, а у 2017 р. кількість таких підприємств збільшилася на 2,3% і склала 85,7%.

Інноваційний розвиток промислових підприємств характеризується рівнем впровадження нових

Таблиця 1

Впровадження інновацій на промислових підприємствах

Рік	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	Впроваджено нових технологічних процесів, процесів	у т. ч. мало-відходні, ресурсозберігаючі	Впроваджено виробництво інноваційних видів продукції, найменувань	з них нові види техніки	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2000	14,8	1403	430	15323	631	9,4
2001	14,3	1421	469	19484	610	6,8
2002	14,6	1142	430	22847	520	7,0
2003	11,5	1482	606	7416	710	5,6
2004	10,0	1727	645	3978	769	5,8
2005	8,2	1808	690	3152	657	6,5
2006	10,0	1145	424	2408	786	6,7
2007	11,5	1419	634	2526	881	6,7
2008	10,8	1647	680	2446	758	5,9
2009	10,7	1893	753	2685	641	4,8
2010	11,5	2043	479	2408	663	3,8
2011	12,8	2510	517	3238	897	3,8
2012	13,6	2188	554	3403	942	3,3
2013	13,6	1576	502	3138	809	3,3
2014	12,1	1743	447	3661	1314	2,5
2015	15,2	1217	458	3136	966	1,4
2016	16,6	3489	748	4139	1305	
2017	14,3	1831	611	2387	751	

Джерело: складено за [5].

Питома
вага, %

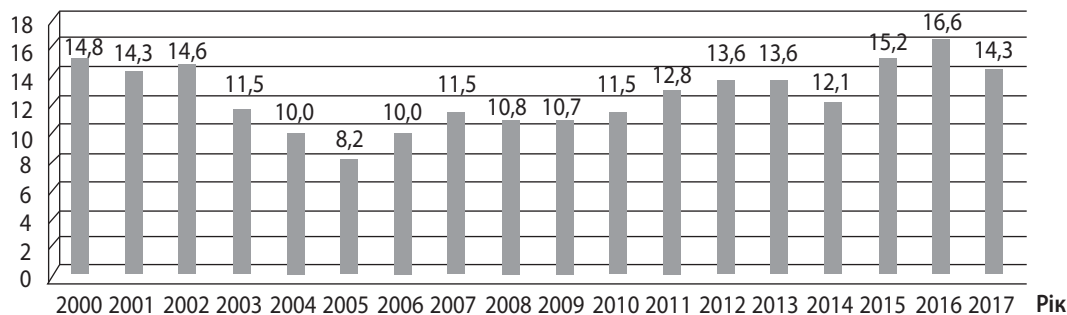

Рис. 1. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %

технологічних процесів і виробництвом інноваційних видів продукції (рис. 2, рис. 3).

З рис. 2 видно, що впровадження нових технологічних процесів впродовж 18 років змінювався майже хаотично. Найбільшого рівня даний показник досягнув у 2016 р. і склав 3489 процесів, але вже у 2017 р. він знизився до 1831 процесу. У тому числі впровадження маловідходних, ресурсозберігаючих процесів за розглянутий період має незначне коливання. Так, найнижчий рівень було зафіксовано у 2006 р. – 424 процеси, а найвищий рівень – у 2009 та 2016 рр. (753 та 748 процесів відповідно), у 2017 р. даний показник склав 611 маловідходних процесів, що на фоні останніх років не є найнижчим рівнем.

Впровадження інноваційних видів продукції перевищує впровадження нових технологічних процесів у середньому майже в 2 рази, а у 2002 р. перевищення було досягнуте навіть у 20 разів. Однак впровадження виробництва інноваційних видів продукції на рис. 3 демонструє тенденцію до погіршення.

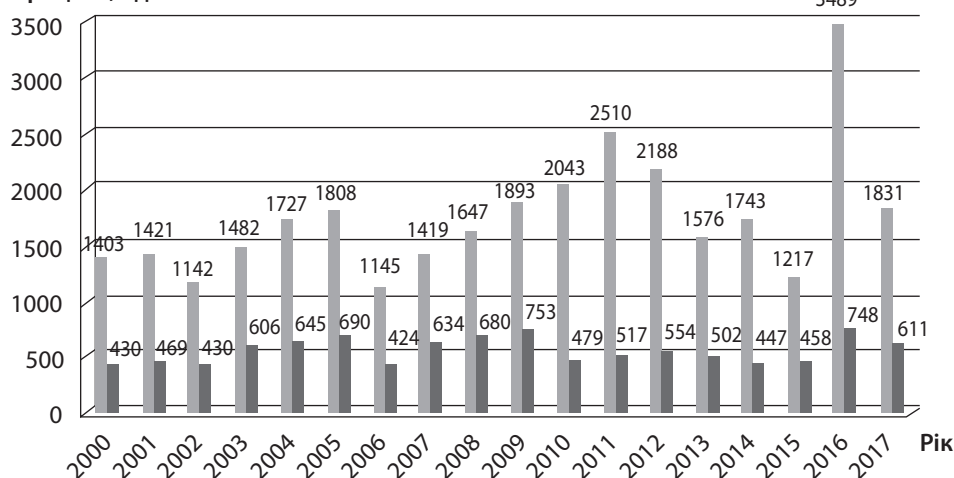
Так, з 2000 по 2002 рр. спостерігався значне зростання даного показника, а з 2003 р. різкий спад та

утримання майже на одному рівні до 2017 р. При цьому у 2002 р., маючи найвищий загальний рівень впровадження інноваційних видів продукції (22847 найменувань), було зафіксовано найнижчий рівень впровадження нових видів техніки (520 найменувань). У 2017 р. спостерігався найнижчий рівень впровадження виробництва інноваційних видів продукції за останні 18 років, що є несприятливою тенденцією.

У 2017 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 759 підприємств, або 16,2% обстежених промислових (табл. 2). У цьому ж році промислові підприємства впровадили 2387 інноваційних видів продукції, з яких 477 – нових виключно для ринку, 1910 – нових лише для підприємства. Із загальної кількості впровадженої продукції 751 – нові види машин, устаткування, приладів тощо [6].

З 2010 р. питома вага інноваційно активних підприємств збільшувалася, досягнувши за аналізований період максимальної позначки 18,9% у 2016 р., та вже у 2017 р. вона знизилася до 16,2%, повернувшись до рівня 2011 р. У 2017 р., займаючись інноваційною

Процеси, од.

■ Впроваджено нових технологічних процесів, од.

■ У т. ч. маловідходних, ресурсозберігаючих

Рис. 2. Впровадження нових технологічних процесів

Рис. 3. Впровадження виробництва інноваційних видів продукції

Таблиця 2

Загальний обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності

Рік	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями	Загальна сума витрат	У тому числі за напрямками						
			дослідження і розробки	у тому числі		придбання інших зовнішніх знань	підготовка виробництва для впровадження інновацій	придбання машин обладнання та програмного забезпечення	інші витрати
				внутрішні НДР	зовнішні НДР				
	%		Млн грн						
2000	18,0	1760,1	266,2	X	X	72,8	163,9	1074,5	182,7
2001	16,5	1979,4	171,4	X	X	125,0	183,8	1249,4	249,8
2002	18,0	3018,3	270,1	X	X	149,7	325,2	1865,6	407,7
2003	15,1	3059,8	312,9	X	X	95,9	527,3	1873,7	250,0
2004	13,7	4534,6	445,3	X	X	143,5	808,5	2717,5	419,8
2005	11,9	5751,6	612,3	X	X	243,4	991,7	3149,6	754,6
2006	11,2	6160,0	992,9	X	X	159,5	954,7	3489,2	563,7
2007	14,2	10821,0	986,4	793,5	192,9	328,4	X	7441,3	2064,9
2008	13,0	11994,2	1243,6	958,8	284,8	421,8	X	7664,8	2664,0
2009	12,8	7949,9	846,7	633,3	213,4	115,9	X	4974,7	2012,6
2010	13,8	8045,5	996,4	818,5	177,9	141,6	X	5051,7	1855,8
2011	16,2	14333,9	1079,9	833,3	246,6	324,7	X	10489,1	2440,2
2012	17,4	11480,6	1196,3	965,2	231,1	47,0	X	8051,8	2185,5
2013	16,8	9562,6	1638,5	1312,1	326,4	87,0	X	5546,3	2290,9
2014	16,1	7695,9	1754,6	1221,5	533,1	47,2	X	5115,3	778,8
2015	17,36	13813,7	2039,5	1834,1	205,4	84,9	X	11141,3	548,0
2016	18,9	23229,5	2457,8	2063,8	394,0	64,2	X	19829,0	878,4
2017	16,2	9117,5	2169,8	1941,3	228,5	21,8	X	5898,8	1027,1

Джерело: складено за [5].

діяльністю, підприємства витратили 9117,5 млн грн, у тому числі на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 2169,8 млн грн, на обладнання та програмне забезпечення – 5898,8 млн грн, на інші роботи, пов'язані зі створенням і впровадженням інновацій (інші витрати), – 1027,1 млн грн. Частка витрат на придбання інших зовнішніх знань (придбання нових технологій) залишається досить низькою (0,24%) – 21,8 млн грн (рис. 4).

Серед регіонів вищою за середню в Україні частка інноваційно активних підприємств була в Харківській, Тернопільській, Миколаївській, Черкаській, Кіровоградській, Івано-Франківській, Запорізькій, Сумській областях та м. Києві [6]. Проте найбільша кількість інноваційно активних підприємств була в Черкаській, Одеській, Запорізькій, Львівській, Дніпровській, в м. Києві та Харківській областях (рис. 5). Харківська область є абсолютним лідером серед регіонів України як за кількістю інноваційно активних підприємств (111 одиниць), так і за їх часткою до загальної кількості обстежених підприємств (28,1%), що є сприятливим показником для економічного розвитку регіону.

Найбільший обсяг коштів у 2017 р. було витрачено підприємствами м. Києва (1861,2 млн грн), За-

порізької (1393,4 млн грн), Дніпровської (1127,3 млн грн) і Харківської (890,9 млн грн) областей, а найбільший обсяг інноваційної продукції реалізували підприємства Запорізької (4041,2 млн грн), Донецької (3301,9 млн грн) і Харківської (2515,9 млн грн) областей (рис. 6).

Найбільш ефективна інноваційна діяльність промислових підприємств була в Запорізькій, Донецькій та Харківській областях, в яких обсяг реалізованої інноваційної продукції значно перевищив обсяг витрат на неї. Так, у Запорізькій області перевищення дорівнювало 2647,8 млн грн, у Донецькій – 2576,6 млн грн, а в Харківській – 1625 млн грн. Найменш економічно ефективною була інноваційна діяльність в Дніпровській області (–829,5 млн грн) та в м. Києві (–243,5 млн грн). Однак загальний обсяг реалізованої інноваційної продукції на промислових підприємствах по всіх регіонах України складав 17714,2 млн грн, що на 8596,7 млн грн більше, ніж загальний обсяг витрат на ІД (9117,5 млн грн).

Проте рівень інноваційної діяльності на підприємствах України залишається досить низьким, що в більшості випадків зумовлено недостатнім фінансу-

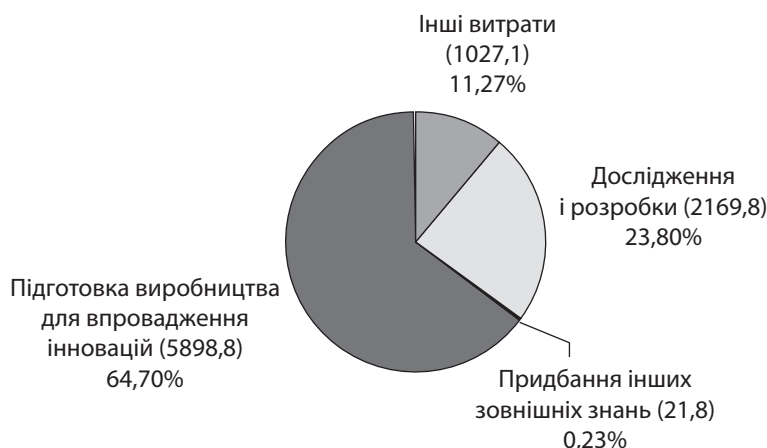

Рис. 4. Загальний обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності у 2017 р.

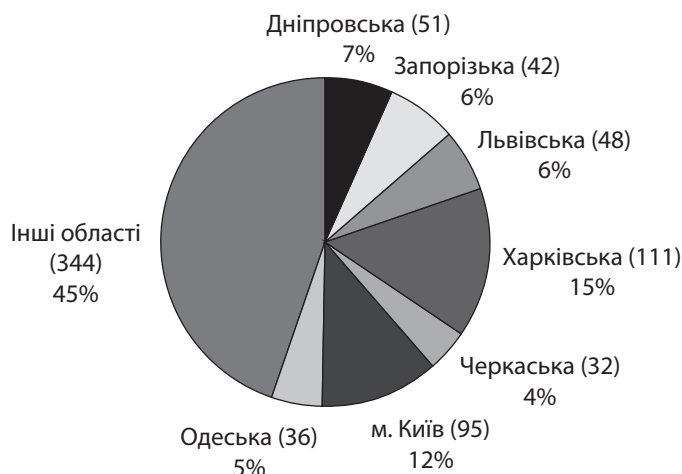

Рис. 5. Кількість і частка інноваційно активних підприємств за 2017 р.

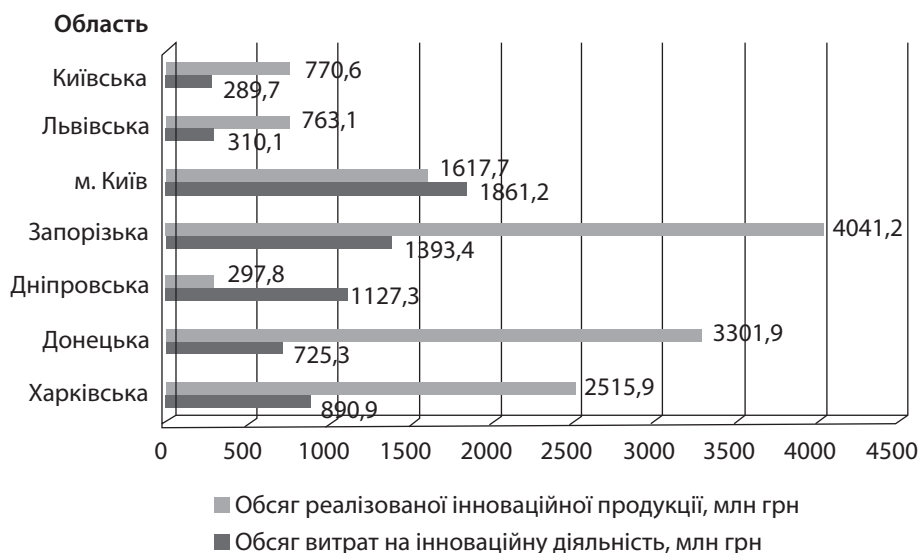

Рис. 6. Інноваційна діяльність промислових підприємств за регіонами у 2017 р.

ванням, необхідним для реалізації інноваційних заходів та проектів. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств представлено в табл. 3.

Загальна сума витрат на ІД промислових підприємств за аналізований період постійно змінювалася, почергово то піднімаючись, то опускаючись. Наприклад, з 2000 р. по 2008 р. даний показник по-

ступово зростав, після чого різко знизився, що можна пояснити фінансово-економічною кризою у світі, а вже у 2016 р. досяг максимальної позначки 23229,5 млн грн, щоправда знизившись у 2017 р. до 9117,5 млн грн, що на 39,25% менше від 2016 р.

З проведеного аналізу статистичних даних (рис. 7) видно, що основним джерелом фінансування інноваційної діяльності є власні кошти підприємств,

Таблиця 3

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств, млн грн

Рік	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів:			
		власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інших джерел
2000	1757,1	1399,3	7,7	133,1	217,0
2001	1971,4	1654,0	55,8	58,5	203,1
2002	3013,8	2141,8	45,5	264,1	562,4
2003	3059,8	2148,4	93,0	130,0	688,4
2004	4534,6	3501,5	63,4	112,4	857,3
2005	5751,6	5045,4	28,1	157,9	520,2
2006	6160,0	5211,4	114,4	176,2	658,0
2007	10821,0	7969,7	144,8	321,8	2384,7
2008	11994,2	7264,0	336,9	115,4	4277,9
2009	7949,9	5169,4	127,0	1512,9	1140,6
2010	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2014	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1
2017	9117,5	7704,1	227,3	107,8	1078,3

Джерело: складено за [5].

які у 2015 р. складали 97,2% загальних витрат і які знизилися у 2017 р. до 84,5% переважно за рахунок зростання інших джерел фінансування.

Для розвитку інноваційних проектів практично відсутнє державне фінансування та іноземні інвестиції через складне економічне становище та непривабливі умови для іноземних інвестицій, що негативно позначається на інноваційній діяльності українських підприємств.

Після 2013 р. частка коштів іноземних інвесторів, яка складала 13,11%, почала різко скорочуватись, досягнувши 1,18% у 2017 р. Частка коштів державного бюджету у фінансуванні інноваційної діяльності промислових підприємств за 18 років досягла максимальної позначки у 2014 р., склавши лише 4,47%, або 344,1 млн грн, а у 2017 р. – 2,5%, або 227,3 млн грн.

До основних країн-інвесторів належать: Кіпр – 25,6%, Нідерланди – 16,1%, Російська Федерація –

11,7%, Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,6%, Віргінські Острови (Брит.) – 4,1% і Швейцарія – 3,9% (рис. 8) [7].

Можна виділити такі причини, що перешкоджали підприємствам здійснювати інноваційну діяльність протягом останніх років:

1) Немає вагомих причин здійснювати інновації (низький попит на інновації на ринку; попереднє впровадження інновацій; дуже низька конкуренція підприємств на ринку; відсутність ідей або можливостей для інновацій та ін.).

2) Можливому впровадженню інновацій перешкоджали вагомі чинники (відсутність коштів у межах підприємства; відсутність кредитів або приватного капіталу; високі витрати на інновації; відсутність кваліфікованих працівників; труднощі в отриманні державної допомоги або субсидій для інновацій; не-

Рис. 7. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств

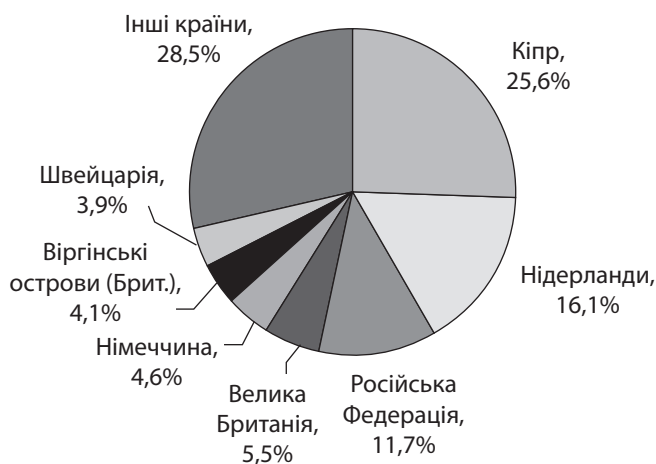

Рис. 8. Основні країни – інвестори в економіку України

визначений попит на інноваційні ідеї; занадто велика конкуренція та ін.) [8].

Серед позитивних моментів в інноваційному середовищі України можна виділити низку зрушень, одне з яких – створення індустріальних (промислових) парків та надання їм державної підтримки згідно з Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385). Відповідно до Закону України «Про індустріальні парки»: індустріальний парк (ІП) – це облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники ІП можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації та телекомунікацій.

Станом на 20.06.2018 р. починаючи з 2013 р. в Україні функціонує 39 парків, з них 31 включено до Реєстру індустріальних (промислових) парків (рис. 9) [9]. Динаміку зростання кількості індустріальних парків після затвердження Державної стратегії регіонального розвитку представлено на рис. 10.

Тільки за початок 2018 р. було створено три індустріальні парки, включених до Реєстру індустріальних (промислових) парків, а саме: Індустріальний парк «Техносіті» (м. Костянтинівка, Донецька область), Індустріальний парк «Біла Церква» (територія Шкарівської сільської ради, Білоцерківський р-н, Київська область), Індустріальний парк «Олександрія» (м. Олександрія, Кіровоградської області) та два індустріальні (промислові) парки, не включених до Ре-

єстру: Індустріальний парк «Еколайн» (м. Новоград-Волинський, Житомирська обл.) та Індустріальний парк «Суми» (м. Суми, Сумська обл.).

Крім того, в Україні функціонують індустріальні парки, які були створені ще до затвердження Державної стратегії регіонального розвитку: у Білій Церкві КП «Білоцерківський вантажний авіаційний комплекс» – 2000 р., Малинівський технопарк групи компаній «Олімп» у смт Малинівка Харківської області – 2002 р., ТОВ «Індустріальний парк ПАТРІОТ» у Сумах – 2008 р., Індустріальний парк «Чексіл» у Чернігові – 2010 р., Промисловий парк на території заводу «Запоріжжкран» у Запоріжжі – 2011 р.) [9].

Також слід зазначити, що позитивним фактом є те, що в рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК) 2017/2018 Україна покращила свої позиції на 4 пункти і зайняла 81 місце серед 137 країн світу, які досліджувались [7], але при цьому все одно займаючи позицію нижче середньої.

ВИСНОВКИ

Після аналізу та дослідження сучасного стану та перспектив розвитку інноваційного середовища України можна зробити висновок, що позитивна динаміка просліджується не в багатьох показниках, що свідчить про недостатній рівень інноваційної активності підприємств. У більшості випадків низький рівень інноваційної діяльності на промислових підприємствах України зумовлений недостатнім фінансуванням, необхідним для реалізації інноваційних заходів та проектів, що викликано відсутністю власних коштів підприємств, які займаються інноваціями;

Рис. 9. Карта індустріальних парків в Україні станом на 20.06.2018 р. [10]

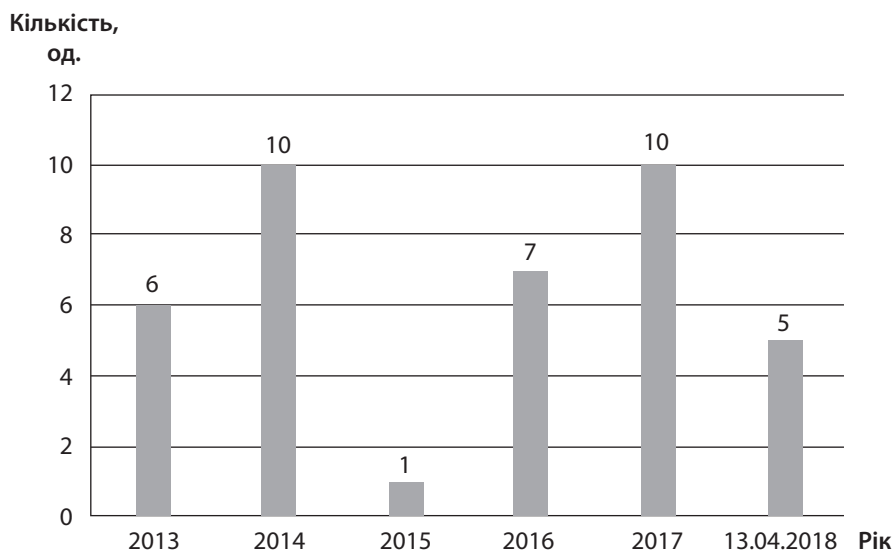

Рис. 10. Динаміка зростання кількості індустріальних парків

інфляційними процесами; проблемним залученням банківських коштів через високі кредитні ставки; нестабільною політичною ситуацією, що викликає недовіру з боку іноземних інвесторів.

Тому для покращення стану інноваційного середовища України актуальним є питання підвищення державної підтримки вітчизняних підприємств, удосконалення правової та організаційної баз, що, своєю чергою, повинно забезпечити покращення інвестиційного клімату. Без недостатньої підтримки та розвитку інноваційної активності неможливе досягнення високої конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та їх продукції на світовому ринку. Іншими словами, без інноваційного розвитку країни неможливий розвиток національної економіки, що робить вкрай важливим вирішення проблемних питань і привертання достатньої уваги до розвитку інноваційного середовища країни. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Сенічкіна О. Е. Аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України. *Менеджер*. 2014. № 1. С. 109–114.
2. Федулова Л. І. Інноваційний вектор розвитку промисловості України. *Економіка України*. 2013. № 4. С. 15–23.
3. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України. *Вісник ХНУ. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 2. Т. 1. С. 132–135.
4. Перерва П. Г. Економіко-організаційні засади інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Серія «Економічні науки». 2017. № 45. С. 51–55.
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Кісленко О. Інноваційна діяльність промислових підприємств у 2017 році. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm
7. Інвестиційна діяльність в Україні. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=09ebfb1d-0c58-490b-96dd-453a41285d4b>
8. Прилипо Р. Ю. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014–2016 років. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/dop/11/dop_inn_2016_w.zip

http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/dop/11/dop_inn_2016_w.zip

9. Загальна інформація про індустріальні (промислові) парки, створені в Україні, станом на 20.06.2018. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=1fdaf6c6-c7a7-4597-bd51-d80a32bfab3f>

10. Карта індустріальних парків в Україні. URL: <http://goo.gl/swUHhb>

REFERENCES

- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Fedulova, L. I. "Innovatsiyni vektor rozvytku promyslovosti Ukrainy" [Innovative vector of development of industry of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 4 (2013): 15-23.
- "Investytsiina diialnist v Ukraini" [Investment activity in Ukraine]. <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=09ebfb1d-0c58-490b-96dd-453a41285d4b>
- Kislenko, O. "Innovatsiina diialnist promyslovykh pidpriemstv u 2017 rotsi" [Innovative activity of industrial enterprises in 2017]. https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm
- "Karta industrialnykh parkiv v Ukraini" [Map of industrial parks in Ukraine]. <http://goo.gl/swUHhb>
- Pererva, P. H. "Ekonomiko-orhanizatsiini zasady innovatsiinoi ta investytsiinoi diialnosti pidpriemstva" [Economic and organizational principles of innovation and investment activity of the enterprise]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskyi politekhnichnyi institut»*. Seriya «Ekonomichni nauky», no. 45 (2017): 51-55.
- Prylypko, R. Yu. "Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti v ekonomitsi Ukrainy za period 2014-2016 rokiv" [Survey of innovation activity in the Ukrainian economy for the period of 2014-2016]. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/dop/11/dop_inn_2016_w.zip
- Ratushniak, O. H., and Lialiuk, O. H. "Analiz innovatsiinoi aktyvnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy" [Analysis of innovation activity of industrial enterprises of Ukraine]. *Visnyk KhNU. Seriya «Ekonomichni nauky»*. Vol. 1, no. 2 (2015): 132-135.
- Senichkina, O. E. "Analiz innovatsiinoi diialnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy" [Analysis of innovation activity of industrial enterprises of Ukraine]. *Menedzher*, no. 1 (2014): 109-114.
- "Zahalna informatsiia pro industrialni (promyslovi) parky, stvoreni v Ukraini, stanom na 20.06.2018" [General information about industrial (industrial) parks established in Ukraine, as of June 20, 2018]. <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=1fdaf6c6-c7a7-4597-bd51-d80a32bfab3f>